

10.

Wartość informacji przekazywanych przez Internet

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój intelektualny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność gromadzenia, segregowania i weryfikacji informacji

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wybór wiedzy i informacji użytecznych

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Ogrom informacji otrzymywanych przez Internet.
- Prawda, dobro, piękno, sprawiedliwość i miłość w Internecie.
- Możliwość współtworzenia kultury w Internecie.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Należy krytycznie oceniać treści przekazywane przez Internet.
- Rzeczywistość wirtualna nie zastępuje kontaktów z innymi.
- Internet jest pomocą, narzędziem elektronicznym, a nie celem samym w sobie.

Zasady

- Internetowe informacje, wiedzę i rozrywkę właściwie dozuję w czasie, i w zakresie doboru tematów.
- Internet nie jest moją jedyną rozrywką.
- Korzystam z Internetu za wiedzą rodziców.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Należy moralnie oceniać informacje, wiedzę i zasady komunikowania się przez Internet.
- Internet jest szybkim środkiem komunikacji, ale powinien podlegać kontroli.
- Internet nie zastępuje i nie wyczerpuje kontaktów międzyludzkich, rodzinnych.

Zasady

- Przekazuję dziecku wartości moralne drogą bezpośredniego kontaktu.
- Wpływam na właściwe użytkowanie Internetu.
- Wykorzystuję Internet do uczenia się, zdobywania informacji oraz rozrywki.

1.7. ZADANIA DLA PRZEDSZKOLA, WYCHOWAWCY

Normy

- Przedszkole stwarza dogodny dostęp do Internetu.
- Przedszkole i wychowawca uczą właściwego korzystania z Internetu.
- Internet stwarza wielkie możliwości w kształceniu i wychowaniu.

Zasady

- Wspólnie z wychowankami przeprowadzam wymianę informacji przez Internet.

- Oceniam wartości moralne internetowych programów.
- Organizuję dostęp do wartości przekazywanych przez Internet.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Dzieci w grupach przygotowują regulamin korzystania z Internetu, tzn. zasady mądrego użytkowania, tak aby korzystanie z sieci umożliwiała efektywne zdobywanie informacji, rozwój osobowościowy i intelektualny oraz kontakty z drugim człowiekiem.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Internet jest traktowany jako narzędzie do przekazu informacji, wiedzy i rozrywki. Umożliwia pozytywny i szybki kontakt z drugim człowiekiem¹. Ułatwia nauczanie i wychowanie. Uczy dyscypliny i poszerza horyzonty myślowe².

¹ „Kultura jest właściwym sposobem «istnienia» i «bytowania» człowieka. Człowiek bytuje zawsze na sposób jakiejś kultury sobie właściwej, która z kolei stwarza pomiędzy ludźmi właściwą dla nich więź, stanowiąc o międzyludzkim i społecznym charakterze ludzkiego bytowania”. Jan Paweł II, *W imię przyszłości kultury*. Przemówienie w UNESCO, Paryż, 2.06.1980, 6, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 10, *Homilie i przemówienia z pielgrzymek - Europa, cz. 2*, Kraków 2008, s. 101.

² „W światowej sieci istnieje już niezliczona ilość źródeł informacji, dokumentacji oraz materiałów edukacyjnych dotyczących Kościoła, jego historii i tradycji, doktryny oraz zaangażowania w każdą sferę życia społecznego we wszystkich częściach świata. Nie ulega zatem wątpliwości, że Internet (...) jako ważne uzupełnienie może pomóc zarówno w spotkaniu z Chrystusem we wspólnocie, jak i w stawianiu pierwszych kroków na drodze wiary”. ŚDŚSP (2002), 3.

1.10. ZAGROŻENIA

Dzieci uzależniają się od Internetu, świat wirtualny wypełnia cały ich czas wolny i staje się jedyną fascynacją. Internet daje dostęp do bezwartościowych stron, zawierających treści patologiczne. Zaniedbywane są rzeczywiste kontakty z kolegami, rodziną. Informacja internetowa traktowana jest jako wartość i wiedza absolutna, niepodlegająca krytyce i osądowi moralnemu³. Internet staje się drogą do niemoralnych zachowań jak np. rozpowszechnianie *fake-newsów*, pornografii, przekazywanie „wirusów”, kradzież własności autorskiej (muzyka, filmy itp.), hakerstwo itd.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Korzystanie z Internetu powinna poprzedzać edukacja i rozmowa o korzyściach i zagrożeniach z tym związanych. Jeżeli nie uczestniczymy w życiu dziecka, jeżeli nie rozmawiamy, nie obserwujemy tego, co robi w sieci, to trudniej jest mu wtedy odróżnić dobro od zła, pozytywne postawy od negatywnych.

Wizualna stymulacja wywoływana przez media nie sprzyja rozwojowi kory starej mózgu (części odpowiadającej za emocje), a także kory nowej (odpowiadającej za funkcje intelektualne i kreatywność). Dlatego należy stale monitorować kontakt dzieci z Internetem, reglamentując czas spędzony przed komputerem, tabletem czy smartfonem. Trzeba dawać dzieciom pozytywny przykład rozsądnych ograniczeń. Słowa rodzica nabiorą większego znaczenia, jeśli pokaże, że postępuje zgodnie z przekonaniami, które głosi. Ponadto ważne jest, by wskazywać na bardzo liczne, pozytywne aspekty Internetu, przekierowując uwagę dzieci na wartościowe strony i portale.

Dzieci potrzebują uwagi dorosłych, chcą być docenione i poczuć się ważne. Dlatego dorośli muszą stwarzać do tego możliwości poza Internetem, np. grając z nimi w gry zespołowe, w gry planszowe czy organizując wycieczki. Jeżeli one naszej uwagi nie mają, jeżeli nie mają takiego poczucia, że są ważne,

³ „Rozwiązanie całej złożonej problematyki zagrożeń niesionych przez Internet leży w duchowej sferze człowieka, który potrzebuje odpowiedniej formacji, by dobrze, mądrze i pożytecznie użyć danego mu do ręki narzędzia”. A. Zwoliński, *Środki społecznego przekazu*, w: *Encyklopedia...*, dz. cyt., s. 510-511.

doceniane, to bardzo łatwo znaleźć to w Internecie, bardzo łatwo jest zostać docenionym w grze, znaleźć kogoś, kto powie, że jesteśmy dla niego ważni.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Książka „Tata w sieci” jest doskonałym pretekstem do tego, by porozmawiać z dziećmi o wartościach i zagrożeniach związanych z użytkowaniem Internetu. Autor zastosował świetny zabieg – osobą zagrożoną uzależnieniem od tego medium wcale nie jest dziecko, a dorosły. W ten sposób mali czytelnicy mają okazję przyjrzeć się temu zjawisku niejako z dystansu.

Ten pingwin z komputerem to mój tata. Od samego rana czyta swoją internetową gazetę, sprawdza pogodę i spędza dużo czasu ze swoimi przyjaciółmi. Ostatnimi czasy między mamą i tatą panuje chłód.

Na Icebooku tata ma 532 przyjaciół.

– O! Patrz, mój nowy przyjaciel. Tego lata był na wakacjach na biegunie północnym. Ale z niego szczęściarz!

– A gdzie jest biegun północny, tato?

Ale tata nigdy mi nie odpowiada, kiedy siedzi przy komputerze. Nawet wieczór tata spędza w sieci. Tylko na noc tata się z niej wyłącza. Chociaż...

Po śniadaniu tata wyrusza do pracy, a ja idę z nim kawałek drogi. Kiedy tata wraca, myśli tylko o jednym: trochę posurfować w sieci na swoim komputerze.

Czasy, kiedy miałem prawdziwego tatę, dawno minęły. Mama nie może wytrzymać.

P. de Kemmeter, *Tata w sieci*, Warszawa 2016, s. 14-22.

Ta niepozorna książeczka przemyca gorzką diagnozę naszych czasów pokazując, że uzależnienie od Internetu dotyczy tak samo dorosłych, jak i dzieci. Warto żebyśmy zaczęli od siebie, ograniczając czas spędzony w wirtualnym świecie i skupiając się na bogactwie prawdziwych relacji. Internet nie powinien być rzeczywistością, do której przenieśliśmy cały świat naszych zainteresowań, a jedynie jej dodatkiem czy uzupełnieniem.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Sz szczególnie młodzież szybko przystosowuje się do kultury komputerów i do ich „języka”, co z pewnością stanowi powód do zadowolenia. Okażmy zaufanie młodzieży! Przewaga ludzi młodych polega na tym, że wznoszą się w czasie, gdy dokonuje się rozwój technologii; to im przypadnie zadanie wykorzystania nowych narzędzi w coraz szerszym i bardziej intensywnym dialogu między wszystkimi rasami i klasami, jakie zamieszkują nasz „coraz mniejszy świat”. Będą musieli odkryć odpowiednie formy zastosowania nowych systemów przechowywania i wymiany danych, by mogły one przyczynić się do umacniania coraz większej sprawiedliwości, do wzrostu poszanowania praw człowieka, do zdrowego rozwoju wszyst-

ŚDŚSP (1990), 3.

kich jednostek i narodów oraz tych swobód, bez których niemożliwe jest życie w pełni ludzkie.

Kultura sieci społecznościowych oraz zmiany form i stylów komunikacji stanowią poważne wyzwania dla tych, którzy chcą mówić o prawdzie i wartościach. Często, jak dzieje się to także w przypadku innych środków społecznego przekazu, znaczenie i skuteczność różnych form wypowiedzi zdają się być bardziej określone przez ich popularność niż ich rzeczywistą doniosłość i wiarygodność. Popularność jest ponadto często związana bardziej ze sławą lub strategiami przekonywania niż z logiką argumentacji. Niekiedy dyskretny głos rozsądku może być przytłumiony przez zgiełk zbędnych informacji i nie udaje mu się przyciągnąć uwagi, zastrzeżonej natomiast dla tych, którzy wyrażają się bardziej przekonująco. Media społecznościowe potrzebują zatem zaangażowania wszystkich, którzy są świadomi wartości dialogu, rozsądnej debaty, logicznej argumentacji; osób starających się dbać o te formy wypowiedzi i wyrażania się, które odwołują się do najszlachetniejszych dążeń ludzi zaangażowanych w proces komunikacji.

ŚDŚSP (2013).

Bogactwa i troski doczesne zagłuszają Słowo Boże. I nie pozwalają mu wzrastać. I Słowo umiera, ponieważ nie jest chronione, zostaje zduszone. W takim przypadku służy się bogactwu albo doczesnym sprawom, a nie Słowu Bożemu.

Franciszek, Homilia, kaplica w Domu św. Marty, 22.06.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Kraków 2013, s. 19.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Cała mądrość od Boga pochodzi, i z Nim jest na wieki. Piasek morski, krople deszczu i dni wieczności któż może policzyć? Wysokość nieba, szerokość ziemi, przepaść i mądrość któż potrafi zbadać? Jako pierwsza przed wszystkim stworzona została mądrość, rozum roztropności od wieków. Korzeń mądrości komuż się objawił, a dzieła jej wszechstronnej

umiejętności którą poznał? Jest Jeden mądry, co bardzo lękiem przejmuje, siedzący na swym tronie. To Pan ją stworzył, przejrzał, policzył i wylał na wszystkie swe dzieła, na wszystkie stworzenia jako swój dar, a tych, co Go miłują, hojnie nią wyposażył (Syr 1,1-10).

Por. Kpł 19,4; Mdr 7,1-28; 9,1-18; Hi 28,12-28.

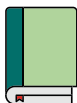
3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Podstawowe badania naukowe, jak również badania stosowane stanowią znaczący wyraz panowania człowieka nad stworzeniem. Nauka i technika są cennymi bogactwami, gdy służą człowiekowi i jego integralnemu rozwojowi dla dobra wszystkich; nie mogą jednak być celem samym w sobie ani celem postępu ludzkiego. Nauka i technika są podporządkowane człowiekowi, od którego biorą początek i rozwój; zatem w osobie i w jej wartościach moralnych znajdują one swoją celowość i świadomość swoich ograniczeń (KKK 2293).

Por. KKK 159; 216; 1723; 2286; 2294.

IV. LITERATURA

4.1. WYBÓR LITERATURY

De Kemmeter P., *Tata w sieci*, wyd. Muchomor, Warszawa 2016.

Janicki A., *Skąd się wzięły małpy w internecie*, wyd. Widnokrąg, Piaseczno 2015.

Stanecka Z., *Basia i tablet*, wyd. Egmont, Warszawa 2018.

Staniszewska Z., *Dzieci w sieci, czyli dobre maniery w internecie*, wyd. Debit, Katowice 2018.

4.2. LITERATURA PRZEDMIOTU

Benedykt XVI, *Portale społecznościowe: bramy prawdy i wiary; nowe przesłanie dla ewangelizacji*. Orędzie Papieża Benedykta XVI na XLVII ŚDŚSP, 24.01.2013, [online:] <http://papiez.wiara.pl/doc/1706392>. Bramy-prawdy-i-wiary [dostęp: 22.02.2020].

Cantelmi T., Grifo L.G., *Wirtualny umysł. Fascynująca pajęczyna Internetu*, Wydawnictwo Franciszkanów Bratni Zew, Kraków 2003.

Dupré L., *Inny wymiar*, wyd. Znak, Kraków 2003.

Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II, red. A. Zwoliński, wyd. Polwen, Radom 2003.

Foley J.P., *Bóg w globalnej wiosce*, wyd. M, Kraków 2002.

Franciszek, Homilia, kaplica w Domu św. Marty, 22.06.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, wyd. WAM, Kraków 2013, s. 19.

- Internet i nowe technologie – ku społeczeństwu przyszłości*, red. T. Zasępa, R. Chmura, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2003.
- Jan Paweł II, *Internet: nowe forum głoszenia Ewangelii*. Orędzie Jana Pawła II na XXXVI ŚDŚSP, 24.01.2002, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/internet_aut_12052002.html [dostęp: 27.06.2020].
- Jan Paweł II, *Misja Kościoła w erze komputerów*. Orędzie na XXIV ŚDŚSP, 24.01.1990, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/oredzie_ssp_1990.html [dostęp: 27.06.2020].
- Jan Paweł II, *W imię przyszłości kultury*. Przemówienie w UNESCO, Paryż, 2.06.1980, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 10, *Homilie i przemówienia z pielgrzymek - Europa*, cz. 2, wyd. M, Kraków 2008, s. 99-108.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Kontrola umysłu. Mówią ofiary i świadkowie elektronicznej kontroli umysłu*, wyd. Neuron, Wrocław 2002.
- Lepa A., *Media a postawy*, Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 2002.
- Lepa A., *Świat propagandy*, wyd. Tygodnik Katolicki „Niedziela”, Częstochowa 2008.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Reroń T., *Media na usługach moralności chrześcijańskiej*, wyd. PWT, Wrocław 2002.
- Robak M., *Zarzućcie sieć. Chrzęścijanie wobec wyzwań Internetu*, wyd. Biblioteka „Więzi”, Warszawa 2001.
- Zasępa T., *Media, człowiek, społeczeństwo. Doświadczenia europejsko-amerykańskie*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2000.

4.3. FILMOGRAFIA

- Listonosz Pat. *Strona internetowa Zielonej Doliny*, [online:] <https://www.youtube.com/watch?v=htJr89tJBiw> [dostęp: 19.10.2019].